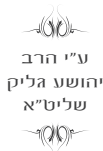

תחכמוני

זמנים

זמן הדלקת הנרות

5:20

זמן מוצש"ק

6:49

פרשת תצוה תשע"ו | גליון מ"ז

בגדי כהונה

פרשה זו חצייה עוסקת בבגדי כהונה, וחצייה בקרבנות מלואים. אנחנו נתעכב על חצייה הראשון. הראשונים כולם ובראשם רש"י האריכו הרבה בתיאור מפורט של כל בגד ובגד. ובמקום שחז"ל קצרו מאד בזה-- כי אים נחפש בש"ס לא נמצא רק תיאורים קצרים מברייטות שונות [כגון: ציץ- סוכה ה שתי אצבעות ומוקפת מאוזן לאוזן. מעיל- זבחים פח שהיו לו 36 רמונים מכל צד. מכנסיים- עיין ריש פ"ב דנדה] אך שאר הבגדים לא נזכרו כלל תיאורם. בנגוד לזה, יש הרבה סוגיות עוסקות בכלי המשכן. כגון יריעות וקרשים בפרק הזורק [שבת] אופן עשיית מזבח זבחים. ושלש ארונות ביומא. השולחן ומנורה במנחות בפירוט גדול! ודבר זה מעורר קצת תימה, כי האריכו במעשה המשכן שאינה נוהגת רק בזמן המדבר [עכ"פ רוב דברים אינם מעכבין לדורות] וקיצרו בבגדי כהונה, שנהג גם בבית שני בדיוק כמו שהיתה בבית ראשון ובמדבר! וכידוע שביקשו אבן ישפה וקנוהו בדמים יקרים מאת דמה בן נתינה [גוי שגר בא"י בזמן התנאים] ויש לתרץ, ואניחנו לקוראים הנכבדים.

אני רוצה להתעכב על מעשה החושן והאפוד. תחילה על החושן: החושן נצטייר לעינינו [עכ"פ אצלי] וכך היא בספרי הציורים, כאילו היא plate גדול של י"ב אבנים טובים ומרגליות, שנתלה ונתפר באיזו אופן אל בגד כפול, אך הבגד כולו או רובו נתכסה ע"י ה plate. אך זה אינו. כי החושן היא בגד בפני עצמו חשוב מאד [כי עשויה מזהב תכלת ארגמן תולעת שני שש] ואף כפולה היתה! רק תפרו עליה אבנים קטנים, כאדם שיש לו בגד ועליה תפור איזה pearls [גם על האפוד יש שתי אבנים!]

האפוד: כידוע, פירשהו רש"י בצורתו באריכות נפלאה [כמדומני שזה רש"י הכי ארוכה בכל

מלאכת המשכן] ועל פיו נעשו הציורים בספרי זמנינו. ועל פי בגדי זמנינו נוכל לתאר "שירצל" שיש לנשים בשעת הדלקת נירות. אך צריך להפכו, שיהא כל חתיכת הבגד אחורה.

אבל יש גם שיטת רמב"ם ור"ח וחינוך [חכמי ספרד] ולהם צורה אחרת לגמרי. לפיהם, האפוד והחושן אחת היא. כלומר שניהם יחד הם כעין "טלית-קטן" שלנו, רק "חושן" נקרא חלק הפנים front, ואפוד היא חלק האחור the back of the same garment. ושניהם מאותו המין [זאתאש] מחוברים אצל הכתפות, ושוב למטה [כעין טלית קטן שעושים היום, שיש להם snaps למטה מן הצד] ויש אזהרה לא יזח החושן מעל האפוד. כלומר אסור "לפתוח" ה snaps. כי הם בגד אחד [...שניים שהם אחד!] ואסור להסיר ה"פנים" מה"אחור". וכשפושטו, פושטו כדרך מי שפושט טלית-קטן, [מעל לראשו] ואינו מתיר הפתיל שמחבר למטה את החושן אל חשב האפוד [חשב האפוד- משל למי שכבר snapped האחור לפנים, ושוב לוקח שתי רצועות היוצאות מן הבגד, ומהדקו סביב בטנו]

לפי דברי רמב"ם מובן היטב ועשו את "מעיל האפוד" [עיין רש"י שם] כי מעיל היא בגד ארוך, ואפוד קצרה [מגיע רק עד הבטן] נמצא שהמעיל, היא background לה"אפוד" [נראה שזה גם כינוי להאפוד והחושן כשכבר מחוברים יחד] כמי שלובש vest קצר ויפה מאד, מגוון בכל גוונים שונים, על גבי בגד פשוט--נעשה מגוון אחד. [מה שיש לובשים היום ה vest תחת בגד הארוך [שקורין רעקל] בלתי מובן לי]

גם מובן מה שכתוב שגדעון לקח את התכשיטים מאת מלכי מדין ועשה אותם "לאפוד" כלומר אפוד היא "וועסט" שממולא באבנים טובות ויקרות. וכן מיכה עשה אפוד. כי

חידת השבוע

תשובות לחידה שעברה:

אים נאמר שכל ביצה היא 2 זיתים, גם מפורש באמור, שיש שני עשרונים לחלה האחד, נמצא 24 עשרונים יש בהם 1036.8 ביצים [כל עשרון 43.2 ביצים -מג וחומש] 2073.6 זיתים. יותר מאלפיים כהנים!

מפורש בזבחים 95 מעיל "עבה היא" ועל כן אין בו טומאת ג על ג אצבעות

חידות לפרשה תצוה:

איזה מאבני החושן הם גם שמות עיירות [נזכרות בתנ"ך]?

אים חלקו לחם-איל-המלואים בשווה, כמה זיתים הגיע לכל כהן [כל יום] tricky?

נא לשלוח תשובות החידה

וגם כל מיני הערות והשגות

ל-WeeklyGilyon@Gmail.com

אי נמי טקסט ל-347.762.8145

האפוד היא הבגד הכי יקרה ומפוארה מכל הבגדים. והיה מנהג שכל מי שמשרת לפני ד' היה לובשו ועל כן חגרה שמואל ודוד כאשר שרתו לני ד' באפוד בד [כלומר לא של זתאתש] וכן בתוכחת איש אלוקים לעלי "בְּחֹר אֲתוֹ .. לְכֶנָּה לְעֹלֹת... מִזְבְּחִי לְהִקְטִיר לְשֵׁאת אֶפֹּד לְפָנַי"]

כידוע, תכלית החושן היא חושן המשפט. וכאשר ביארו הראשונים, לדעת מה משפט בני ישראל כלומר מה עליהם לעשות, איך להתנהג [מלשון ויקרב את העולה ויעשה כמשפט] אנחנו גלינו מארצנו ואין לנו חושן להגיד לנו המשפט. אך יש לנו שיור התורה הזאת, וממנו יודעים משפט כל דבר ודבר.

הקדמה לראיית כוכבים

הקדמה קצרה לראיית כוכבים: בכל יום אפשר לראות איזה כוכבים שונים בשעות ידועות, ואנחנו נשים מבטינו אל הplanets שנקראו בלשון חכמינו כוכבי-לכת. ויש שבעה מהם. בשבוע הזאת רואים צדק jupiter שהיא לבן ובהיר מאד ברקיע, בשעה 10. אלט- היינו altitude כלומר כמה מעלות היא "גבוה" מעל האופק [אים היא 90, אז היא ממש על גבי הראש!] אזמט- azimuth היא כמה מעלות היא רחוקה מנקודת צפון. אים יש לך compass ואתה יודע היכן צפון, אז אתה מסתובב clockwise כך וכך מעלות. בנדון שלפנינו: כדי למצוא את צדק [כמובן בברוקלין] בשעה 10, עליך להסתובב 114 מעלות מנקודת צפון. ולהגביה ראשך כלפי מעלה, 32 מעלות [כדי להקל: אים עומדים על 13 אוועניו, ומסתכלים ישר כלפי 36 סטריט, נקודה הזאת היא בערך 45 אזמט. עומד על 50 סטריט ומסתכל כלפי 23 אוועניו, הרי זה 135 אזמט [הוספתי 90]. עומד על 13 אוועניו ומסתכל כלפי 62 סטריט, הרי"ז 225 אזמט. עומד על 50 סטריט ומסתכל כלפי 9 אוועניו, הרי"ז 315 אזמט. וכן הלאה.

הקדמה זו חשובה מאד, ועליה נבסס כל דברינו להבא.

ראיית צדק: ליל שבת קודש בשעה 10. 32 אלט 114 אזמט